

HAC AYLARI VE HAC GÜNÜ (2)

(...dünden devam)

Tan yerinin ağarma zamanı, yavaş yavaş ortalığın ağarmağa, uykuya dalmış canlıların uyanmağa başladığı zamandır. Bu uyanış bir çeşit yeniden dirilmeye de benzediği için yüce Allah fecr'e ant içerek bu zamanın değerini belirtmiştir. *"Solumağa başlayan sabaha andol-sun."* Âyetinde de aynı zamâna yemîn edilmiştir.

Gecenin gitmeğe başlamasına, şafağın sökmesine, sabahın soluk almasına yemîn edilmesi, çok anlamlıdır. Bunlar karanlığın aydınlanmağa başladığı zamanlardır ki bu ifadelerle, cihani bastırmış olan karanlığın, Hz. Muhammed(sav)'e inmekte olan vahiy nuruyla aydınlanmağa başla-dığına işâret edilmektedir.

"On geceye andolsun": Kuvvetli re'ye göre bu on gece, Zu'l-hicce ayının ilk on gecesidir. Bunlar hac işleriyle, ibâdetleriyle geçirilen geceler olduğu için üstlerine yemin ile bunların değeri belirtilmiştir. On gecenin, yılın ilk ayı olan Muharrem'in on gecesine yahut Ramazan'ın ilk veya son on gecesine olduğu hakkında rivâyetler de vardır. **"leyâl: geceler"** ma'rife olmayıp nekre (belirsiz) olduğu için, belli bir on gece olmayıp bunların her birine, belki de her ayın, Ay ışığının git gide arttığı ilk on gecesine işâret olması da mümkündür.

Bakara: 197'nci âyette haccın, belli aylarda yapılacağı, hac yapmak isteyenlerin hac aylarında cinsel ilişkiden, günâhtan, kavgadan sakınması gerektiği belirtilmektedir. Hac aylarının Şevvâl, Zî'l-ka'de, Zî'l-hicce olduğu rivâyet edilirse de bunların, harâm ayları olan Zî'l-ka'de, Zî'l-hicce ve Muharrem aylarının olması daha uygundur. Çünkü bu aylar, eskiden beri haccın güven içinde yapıldığı aylardır.

Haccın amacı, ruhu dünyâ düşüncelerinden temizleyip Allah'a yönelmektir. Hem hacca gidip hem de oranın âdâbına yakışmayan kötü işler yapmak, başkalarını incitmek, gönül yıkmak doğru olamaz. Allah, yapılan her iyiliği bilir. Hac için yola çıkan, yanına azık, kendisini geçindirecek kadar para almalıdır ki vardığı yerde perişan olmasın, dilenciliğe düşmesin. En

güzel azık, insanı aç kalıp helâk olmaktan koruyacak azıktır. Fazlasına gerek yoktur. İşte âyette anılan takvâ, kişinin açlıktan, perişanlıktan korunması anlamındadır. Kişi canını perişanlıktan, sefaletten korursa, hac-da canının sıkılıp da günâh düşüncelere kapılmaktan korunmuş olur. Bundan dolayı âyetin sonunda: "Benden korunun" buyuruluyor. Bazı kim-seler: "Biz Allah'a tevekkül ederiz" deyip yola çıkar, sonunda başkalarına yük olma durumuna düşerdi. Muhakkak ki bu durumda gönül huzuru ile ibâdet edemezlerdi. İşte gönül huzuru ile ibâdet için beraberlerine azık almaları emredilir.

(devamı yarın..)